

PÅ OPLEVELSE I DET ANTIKKE OSTIA

AF SIGNE BØRSEN KOCH

Tætpakkede gader, hvor mennesker og vogne skubber sig frem blandt hinanden. Forretningsfolk fra alle rigets hjørner, der gør forretning på Piazza delle Coporazioni, larm fra de mange tabernae langs gaderne og folk i hundredevis der strømmer ud fra teatret, opstemte efter en forestilling.

Når man går gennem Ostia Anticas gader i dag, er det ikke svært at forestille sig, hvordan byen i sin storhedstid summede af liv. Roms antikke havneby er et fascinerede arkæologisk site, med et stort antal både offentlige bygninger og private huse i særdeles god stand. Badeanlæg med intakte hypocaust-gulve og imponerende mosaikker, tabernae med vægmalerier, der fortæller historien om livet her, og store private villaer med marmorbeklædte gulve og vægge er blot nogle af byens perler.

I sensommeren 2011 tilbragte jeg tre uger på udgravning her. Dette er historien om mine oplevelser.

Jeg arbejdede som en del af den tyske side af Berlin/Kent-projektet, der har fungeret på sitet siden 2008 - i år dog kun med den tyske side som aktivt udgravende. Udgravningen blev ledet af PD Dr. Axel Gering, Humboldt Universitet Berlin, med et hold bestående af 13 personer, der foruden fire danske studerende fra Århus blandt andet inkluderede tyskere, briter og en australier.

Projektets fokus er det senantikke Ostia, der gennem tiden ofte er blevet overset til fordel for den tidlige kejsertid, hvor byen var under stor udvikling, især under kejserne Trajan og Hadrian. Det er fra denne periode de karakteristiske lejlighedsblokke med medianum-lejligheder i flere etager stammer, og ligeledes mange af de offentlige bygninger, som badeanlæg og Kapitulum på Forum blev opført i denne periode.

I de tidligere udgravningers fokus på disse bygninger er sporene af den senantikke by

ofte blevet overset, og det har været antaget, at byen mistede sin status, da den nye havneby Portus voksede op lige nord for Ostia, efter udvidelsen af havnebassinet under Trajan. Berlin/Kent-projektet har som mål at påvise, at Ostia fortsatte med at være en prominent by helt op til begyndelsen af middelalderen, og at materiale tidligere dateret til den tidlige kejsertid i virkeligheden hører senantikken til.

Fig. 1: Sydportikken på Forum, hvor hoveddelen af årets arbejde blev udført.

PÅ OPLEVELSE I DET ANTIKKE OSTIA

AF SIGNE BØRSEN KOCH

En stor mængde epigrafisk materiale fundet i byen fortæller om opførelsen af offentlige bygninger i 4. og 5. århundrede, og i de første år af projektets varighed er der blevet påvist restaureringer i samme periode på et større antal offentlige bygninger.

I år var hovedopgaven at frilægge dele af den sydlige portik på forum. Her, i skyggen af det kæmpe Kapitolium, brugte vi de første dage på at rengøre området, fjerne beplantning og langsomt begynde at grave mod de underliggende strukturer. I løbet af de næste uger fik vi frilagt betydelige mængder marmorbelægning, samt underliggende mørtel. Jeg var en del af fund-holdet og var derfor ansvarlig for at opmåle, indtegne og indsamle de mange fund. Alle fund blev efterfølgende bragt til magasinet, der ligger på sitet, og opmagasineret til efterfølgende bearbejdning.

Hele området har været udgravet før, første gang under Mussolini, hvor store dele af byen blev frilagt på ganske kort tid, inden verdensudstillingen i 1942. Disse udgravninger er berygtet for deres noget hårdhændede metode, hvor især de senantikke lag led hårdt i forsøget på at fremskaffe imponerende resultater. De tidligere udgravninger afspejledes i fundene, der foruden store mængder dekoreret væggips samt romerske mønter ligeledes indeholdt kapsler fra gamle ølflasker, samt en jakkenål fra Mussolinis tid.

Ved den igangværende udgravning benyttes de nyeste teknikker inden for opmåling og optegning. I projektets sidste uge blev områderne således opmålt med geofysisk udstyr, der kunne afsløre underliggende strukturer. Der blev ligeledes benyttet en octocopter, en lille helikopter, der gør det muligt at luffotografere store områder på én gang.

Under projektet var vi indlogeret på en campingplads, Country Club Castel Fusano, beliggende ved kysten. Man skal dog ikke lade sig narre af navnet, det er en ganske gennemsnitlig italiensk campingplads, med hvad man behøver af fællesbade og købmand med varer til overpris. Ikke desto mindre opfyldte det fint vores behov og fungerede som base. Vores lille lejr, som bestod af en række telte samt en campingvogn, var omdrejningspunktet for aftensmaden og efterfølgende social samvær.

Fig. 2: Det meste af holdet 2011.

PÅ OPLEVELSE I DET ANTIKKE OSTIA

AF SIGNE BØRSEN KOCH

Det sociale er en stor del af denne udgravning, og man bliver hurtigt en del af den store ”Ostia-familie”, med mange deltagere, der kommer år efter år.

På denne måde var det en stor oplevelse at deltage i udgravningen i Ostia Antica, både på et fagligt og et socialt niveau. Jeg fik mulighed for at arbejde på et af de, i min mening, mest fascinerende arkæologiske sites og det faglige udbytte var højt. Samtidig har udgravningen en fantastisk afslappet atmosfære med plads til hygge efter arbejdstid. I høj grad en oplevelse, der kan anbefales!

Litteratur og forslag til videre læsning:

Gering, A. 2011. *Das Stadtzentrum von Ostia in der Spätantike. Vorbericht zu den Ausgrabungen 2008-2011*, i RM, vol 117.

<http://lateantiqueostia.wordpress.com/>

<http://www.ostia-antica.org/>